

اجرا شده است. محمد زاده به طرح بتن غلتکی که در سال ۹۱ در منطقه ۱۲ شهرداری مشهد استارت زده شد، اشاره کرده و می‌گوید: «شهر دار وقت خیلی با این طرح موافق بوده و بر مزیت‌های آن به خوبی واقف بود ولی متأسفانه با تغییر مدیریت این طرح بلا تکلیف مانده و رها شد. این کارشناس ارشد عمران با اشاره به طرح چک لیست آسفالت خود می‌گوید: «این طرح موفق است که اگر اجرا شود هزینه‌های بسیاری را کاهش داده بر عمر مفید آسفالت تا ۱۰ برابر می‌افزاید، عمر مفید آسفالت در فرانسه که از طرح‌های نوین برای اجرای آسفالت بهره می‌گیرند تا ۲۰ سال ولی در ایران نهایتاً بین ۲ تا سه سال است.» وی بابیان اینکه نوع آسفالت در کشور ما با کشورهای پیشرفته تفاوتی ندارد، می‌گوید: «نحوه اجرای آسفالت است که عمر آن را تعیین می‌کند و در حالی که می‌شود با بهره‌گیری از روش‌های نوین این عمر را در کشور تا چندین برابر اضافه کرده و از هزینه‌های بی‌مورد بسیاری کاست ولی به دلیل حرف‌های شعاری برخی مدیران این امر عملی نمی‌شود.»

■ موانع پیشروی تعامل شرکت‌های دانش بنیان و مدیریت شهرس

محمد زاده معتقد است که دید مدیران شهرداری خیلی روی استفاده و بهره‌برداری از طرح‌های نوین شرکت‌های دانش بنیان تأثیر دارد چرا که هر مدیری با دید خود وارد این مقوله می‌شود. محمد زاده یکی از ایرادات وارده به شهرداری را اجرائی بودن صرف آن دانسته و می‌گوید: «ساختار شهرداری‌های کل کشور همین است و مدیران به دلیل نگاه سنتی خود به فکر تغییر رویه و استفاده از فناوری‌های نوین نیستند.» اما رضوی نژاد، مشاور جوان معاونت خدمات شهری و محیط زیست شهرداری مشهد نظر دیگری داشته و با اشاره به مهم‌ترین دستاوردهای همکاری بین شرکت‌های دانش بنیان و مدیران شهری عنوان می‌کند: «این امر سبب نزدیک شدن فضای علمی به عرصه اجرایی شده و هم مشکلات بخش‌های اجرائی به منظور کمک به رفع آن‌ها توسط نخبگان درک می‌شود و هم مدیران با نزدیک شدن به فضای علمی و فناوری‌های نوین نگاه بلندمدت‌تری به پروژه‌ها داشته و زمینه بهره‌برداری از این روش‌های نوین را فراهم می‌کنند.» وی به برخی موانع و مشکلات در عرصه اجرای طرح‌های نوین هم اشاره کرده و می‌گوید: «گاهی چالش‌هایی مانند اختلاف نظر مدیران و صاحبان طرح مانعی بر اجرای آن‌ها شده است ولی در کل تعامل خوبی بین آن‌ها ایجاد کرده است.» اشرف زاده مدیر عامل شرکت طرح گستر تیداهم می‌گوید: «مدیران شهری بیشتر از آنکه به فکر ارائه طرح‌های نوین به منظور کاهش هزینه‌ها در مدیریت شهر باشند، درگیر کارهای اجرائی آن‌هم به شیوه سنتی هستند.» وی تأکید می‌کند: «شهرداری بیشتر از آنکه به فکر تحولی در نوع خدمات شهری و هزینه کردن در این حوزه باشد به فکر ارائه خدمات است و به همین منظور به جای خرید تجهیزات به روز، انجام خدمات را به پیمانکاران می‌سپارد و من هم به عنوان یک شرکت دانش بنیان برای ارائه طرح خود باید مجری آن‌هم باشم و همین امر سبب می‌شود تا فرصتی برای ارائه طرح‌های جدید باقی نماند.» ■■

می‌کند: «برای بهره‌برداری از این فناوری در خدمات شهری تاکنون با سازمان فضای سبز تهران قراردادی منعقد کرده‌ایم تا در بحث مبللمان شهری از آن استفاده کنیم، در شهرداری مشهد هم تاکنون با شرکت‌های واسطه‌ای وارد قرارداد شده و به طور مستقیم قراردادی نداشته‌ایم چرا که به دلیل گرانی تجهیزات ما و بدحساب بودن شهرداری ترجیح داده‌ایم با شرکت‌های واسطه‌ای کار کنیم.» وی ابراز می‌کند: «این چوب در ابتدای کار ۴۰ درصد نسبت به چوب معمولی گران‌تر است ولی در بازه زمانی، عمر طولانی و ماندگاری آن توجیه اقتصادی داشته و در نتیجه مقرون به صرفه تر است چرا که سالی دو بار هم نیاز به تعمیر و نگهداری ندارد و از رنگی هم در آن استفاده می‌شود که پایه آبی داشته و سمی نیست به همین منظور برای استفاده در وسایل بازی پارک کودکان بسیار مناسب است.»

■ طرح‌هایی که دیده نمی‌شود...

با وجود بهره‌برداری از طرح‌های نوین و اثبات نقش مؤثر آن‌ها در تحقق اقتصاد مقاومتی در مدیریت شهری برخی طرح‌های تأیید شده هم در این میان وجود دارد که با وجود کمک قابل توجه به کاهش هزینه‌ها و عدم وابستگی به فناوری‌های بیگانه از جانب مدیران شهری نادیده گرفته شده و مورد استفاده قرار نمی‌گیرد. دانیال محمد زاده پژوهشگر برتر شهرداری که تاکنون در سه بخش مقالات سمعی، طرح‌های پژوهشی و اختراع اول شده است در این خصوص می‌گوید: «بند در حوزه خدمات شهری تاکنون ۱۱ طرح تأیید شده ارائه داده‌ام که مزیت‌های بسیاری در جهت تحول نظام شهری و تحقق اقتصاد مقاومتی داشته است ولی به دلایلی تاکنون هیچ کدام

۱۰ پارک علم و فناوری و ۹۵۰ شرکت دانش بنیان فعال در کشور مان در زمینه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات، معماری و شهرسازی، فناوری‌های زیست محیطی شامل مدیریت و فناوری آب، خاک و هوا - کاهش آلودگی آب خاک و هوا، مدیریت پسماند، مبارزه با خشک سالی، تولید اقام و گونه‌های مناسب با بهره‌برداری از تنوع زیستی، نانو، فناوری‌های نرم و فرهنگی، روباتیک و ایمنی حمل و نقل، ترافیک و شهرسازی، مصالح ساختمانی سبک و مقاوم و پیش‌بینی و مقابله با زلزله و سیل و پدافند غیر عامل و ... به راحتی می‌توان با این چالش‌ها مقابله کرد و از این مسائل عبور کنیم. دولت نیز همواره با اعطای تسهیلات از شرکت‌ها و موسسات دانش بنیان حمایت کرده است. براساس آخرین مصوبات دولت مهمترین این تسهیلات عبارتند از:

- معافیت از پرداخت مالیات، عوارض، حقوق گمرکی، سود بازرگانی و عوارض صادراتی به مدت ۱۵ سال
- تامین تمام یا بخشی از هزینه تولید، عرضه یا به کارگیری نوآوری و فناوری با اعطای تسهیلات کم بهره یا بدون بهره بلندمدت و یا کوتاه مدت بر طبق عقود شرعی
- ایجاد پوشش بیمه‌ای مناسب برای کاهش خطرپذیری محصولات دستاوردهای دانش، نوآوری و فناوری در تمام مراحل تولید، عرضه و به کارگیری
- این شرکت‌ها، با توجه به ویژگی‌های خود و پویایی و تطبیق با شرایط محیط پیرامونی و انعطاف‌پذیری بالا، ظرفیت مناسبی برای روبه‌رو شدن با شرایط تحریم را دارا هستند. همچنین توزیع عادلانه تر ثروت، بر اساس شایسته سالاری در چنین شرکت‌هایی، تأثیر زیادی در عدالت اقتصادی دارد و از سوی دیگر، با توجه به توانمندتر بودن این شرکت‌ها، در مقایسه با شرکت‌های سنتی، سبب افزایش بهره‌وری و کارآمدی شرکت‌های دولتی و واگذار شده خواهد شد. علاوه بر این، استراتژی عدم تمرکز فعالیت‌های تولیدی در چند شرکت بزرگ دولتی، مانع از تحریم آسان محصولات یا مواد اولیه شرکت‌ها می‌گردد. ■■

بتنی و آیلندهای نصب شده در خیابان، بلوار و بزرگراه‌ها را با هزینه‌های گزاف و به کارگیری تعداد زیاد نیروی انسانی رنگ آمیزی می‌کنند، در حالی که متخصصان کشور مان چسب مخصوصی تولید کرده اند که با افزودن آن به رنگ باعث افزایش ماندگاری رنگ بر جداول بتنی شده و از تأثیر گذاری گرد و خاک و آلودگی و کثیف و کدر شدن آن‌ها به شدت می‌کاهد.

■ نمونه‌های جهانی از دانش بنیانی در مدیریت شهری

در حالی که شیرابه‌ها و پساب‌های حاصل از دفن زباله‌ها، محیط زیست و منابع آبی زیرزمینی ما را تهدید می‌کند، ژاپن توانسته با بازیافت آن، نه تنها محیط زیست خود را حفظ کرده بلکه این تهدید را به فرصتی برای کسب درآمد تبدیل کند. همچنین شهرداری‌های شیکاگو، ستول، لندن، بیرمنگام، بیلپاتو، ملبورن و نیویورک نیز با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین توانسته‌اند مشارکت و رضایت شهروندان، کیفیت خدمات رسانی، صرفه جویی در هزینه‌ها و خدمات ارائه شده به شهروندان را افزایش دهند. با وجود